

MALMÖ ROTARYKLUBB

Klubben för 50 år sedan

Rotaryåret 1960-61 var Malmöklubbens trettioandra verksamhetsår. Man sammanträdde varje torsdag kl 12.25 på Savoy Hotel. Klubben hade 94 medlemmar, varav fyra "Honorary members". President var Handelskammardirektören (1936-69) och riksdagsmannen (h 1961-70 FK) jur kand Gösta Jacobsson. Av medlemmarna var målaremästare Anders Olsson äldst och född 1875, medan civilingenjör Urban Wehtje (född 1923), hälftendelägare och VD 1955-71 för Limhamns Träindustri AB (senare Tarkett AB, var yngst (president 1983-84). Han är idag högt skattad hedersledamot i klubben. Av våra 21 chartermedlemmar var fortfarande Herluw Pålsson (1890) och Charlie Tranchell (1877), vilka jag återkommer till, medlemmar. Hedersledamöter var nyssnämnde Tranchell (klubbens president 1929-30) samt ryttmästare Eugène Flygare (född 1883, medlem i 50 år och klubbens förste hedersledamot), Boris Möller (1879) och hovrättsrådet Gustaf Adolf Widell (1907), landshövding över Malmöhus län 1953-61.

Klubben hade ett f d statsråd i hovrättspresidenten över Skåne och Blekinge 1958-77 Björn Kjellin (konsultativt statsråd 1957-58) och en riksdagsman, ovannämnde Gösta Jacobsson. Flera av länets främsta tjänstemän var också klubbmedlemmar, nämligen överlantmätaren 1957-72 Anton Enflo (president 1973-74), tulldirektören 1958-73 Gunnar Josefsson (president 1969-70), lotsdirektören 1956-63 Henning Bernéli, SJ's distriktschef 1953-56 Rudolf Markland och länsarbetsdirektören Einar Jönsson (president 1952-53 och ordförande för Riksbankens Malmökontor 1961-68). Generalmajor Carl C:son Horn var regementschef på I 11 (Kungl Kronobergs regemente, Växjö) 1950-57, chef för Malmö Försvarsområde 1957-58, chef för FN's vapenstillståndskommission i Palestina 1958 och 1961-63 samt chef för FN-trupperna i Kongo 1960 och FN's observationsgrupp i Jemen 1963. Majoren och flygplatschefen på Bulltofta Herman Krautmeyer var även distriktschef i Luftfartsverket.

Klubbens medlemmar var genom sin verksamhet inom näringsliv och forskning internationellt inriktad. Det ligger säkert bakom det förhållandet att klubben hade så många konsulter. Hans Ekman (president 1943-44) var exempelvis brittisk konsul sedan 1945, Herbert Dieden (president 1942-43) konsul för Danmark sedan 1937, Nils-Håkan Håkansson för Grekland från 1950, Inge Erichs (president 1935-36) generalkonsul för Norge från 1948 samt Herluw Pålsson för Paraguay sedan 1948 och som konsularagent för Schweiz från samma år. Carl-Sigvard Roos (president 1978-79) var konsul för Frankrike 1956-76. Kjell Bönnelyche (president 1947-48), Tord Heime och Oskar Mellkvist bar också konsulttiteln, men vilka länder dessa representerade eller hade representerat har jag inte lyckats få fram.

Stadsfullmäktiges i Malmö ordförande 1950-62, förbundsordföranden i Handelsarbetarförbundet 1947-56 och styrelseordföranden i Sydsvenska Kraft AB 1955-66 S A Johansson (president 1956-57) var den ledande representanterna för stadens politiker. Direktör Torsten Hülphers (kommunalråd 1950-65), stadsveterinären Karl Bernhard Olsson (president 1940-41), barnavårdsdirektören 1926-64 Åke Bylander (president 1959-60), spårvägsdirektören Anders Abelson Bergman, VD i Malmö stads Gas- & Elverk 1939-70 Harry Tham, systembolagsdirektören Wiking Kihlberg, rektorn för Malmö Högre Tekniska Läroverk (gymnasium) 1947-59 Helge Bohlin och samma skolas rektor 1959-76 Bertil Sjöberg var exempel på ledande Malmöbor från den offentliga förvaltningen bland medlemmarna. Flera av dessa var eller hade varit ledamöter av Malmö stadsfullmäktige. Det gällde lektor Wilhelm Bladin (1933-42) direktör Gösta Jacobsson (1947-62), förbundsordförande S A Johansson (1939-62), målarmästare Anders Olsson (1927-34), chefredaktör Christer Wahlgren (1943-46) och professor Sten Winblad (1955-62).

Flera styrelseordföranden i Malmö Högre Tekniska Läroverk fanns med bland våra medlemmar 1960-61. Bergsingenjör Inge Erichs – med stålagentur - svarade för rollen 1937-53 och jur kand Sune Wetterlundh, som jag återkommer till, 1953-63.

Näringslivet hade flera framträdande representanter och bl a Handels Arbetsgivareorganisations VD 1968 - 80 Lennart Rugfelt. Bland de privata näringslivets

representanter skulle jag vilja sätta Charlie Tranchell främst. Han var verkställande direktör 1916-42 och styrelseordförande 1948-53 i Svenska

Sockerfabriks AB. Dessutom hade Tranchell en rad styrelseuppdrag och bland dem i Skandinaviska banken 1927-46 och i Svenska Arbetsgivareföreningen 1924-44. Övriga representanter är naturligtvis svåra att gradera, men bland alla dem kan följande namn nämnas. Sune Wetterlund var VD för Sydsvenska Kraft AB 1956-70 och dessutom styrelseledamot i en rad företag och bland dem Skandinaviska banken 1966-71. Erik Eklund var ägare och VD i AB J C Ljungman (numera Dresser-Wayne AB) 1924-69 och styrelseledamot i flera företag och bland dem Borås Wäfveri AB från 1950, Svenska Handelsbankens centralstyrelse 1965-69 och Svenska Arbetsgivareföreningen. Richard Hain (president 1936-37) från AB Kolkompaniet (VD 1925-59), dotterbolag till det år 1866 grundade grossistföretaget G & L Beijer AB, var även ordförande för Riksbankens avdelningskontor i Malmö 1932-52, liksom i Malmö sparbank 1938-57 samt i en rad industri- och handelsföretag i staden. Eric Ljung var bara 31 år, när han blev invald som medlem 1948. Han var 1950-83 VD i Madrassfabriken Dux AB (senare Dux Möbel AB) och far till dagens styrelseordförande i bolaget och medlem i klubben Claes Ljung.

Erik Malmquist var VD för AB Malmö Förenade Bryggerier 1937-65, Gösta Mazetti-Nissen var VD för Choklad- och Konfektyrfabriks AB Mazetti 1929-56 och styrelseordförande där 1956-61 Urban Wehtjes son Ulrik - VD i Bbab Media AB - är i dag en uppskattad medlem av klubben.

Handelns främsta representanter var Carl Cason från herrekiperingsaffären med samma namn (ledamot både av Handels Arbetsgivareorganisations överstyrelse och Svenska Arbetsgivareföreningen 1966-69 samt bl a ordförande för Götabankens Malmökontor 1963-71), Thorolf Hjort (ingift i familjen Kockum), ägare och VD för Sveriges första stormarknad AB Wessels (senare D & W) 1947-78, Herluw Pålsson ägare och VD för Beklädnadsvaruhuset Bekå AB och Sven Edvin Gustafsson direktör i Kon-sumentföreningen Solidar 1950-63 och ordförande i Riksbankens Malmö-kontor 1968-70. Parentetiskt vill jag nämna att Riksbanken här nere styrdes av en medlem från Malmö Rotaryklubb under 38 år i följd. I många år var dessutom tre av fyra resp fyra av fem styrelseledamöter medlemmar av vår Rotaryklubb.

Affärsbankerna representerades av Skånska bankens styrelseordförande 1957-89 jur kand Carl-Sigvard Roos och samma banks f d VD 1937-55 Einar Beskow. Roos var far till vår medlem och blivande president Mikael Roos och hade en rad styrelseuppdrag inom näringslivet. Bl a var han ordförande i Försäkrings AB Skandia 1975-88. Direktören i Skandinaviska banken Nils Herslow och Handelsbankens Malmöchef 1932-47 Emil Lundgren var andra exempel på medlemmar från bankvärlden.

Klubben hade tre representanter för dagspressen genom redaktören i Skånska Dagbladet 1937-69 Stig Mohlin (president 1964-65), majoren och chefredaktören 1946-67 för Sydsvenska Dagbladet Snällposten Christer Wahlgren samt den senare tidningens ekonomidirektör Gustaf Andrén. Wahlgren var SDS's VD åren 1937-67 och styrelseordförande i bolaget 1940-78.

Hälsa- och sjukvården hade fyra mycket kvalificerade representanter, nämligen Sten Winblad (president 1955-56), Jan Waldenström (president 1957-58), Sven Sellman (president 1961-62) och Sölve Welin (president 1962-63). Winblad var klinisk bakteriolog och professor på MAS 1957-75 och Waldenström världsberömd forskare, professor i teoretisk medicin på Akademiska sjukhuset i Uppsala och professor i praktisk medicin på MAS 1949-72. Han var även styrelseledamot i våra sparbanker 1957-67 och vice ordförande i Statens medicinska forskningsråd 1953-62 samt gästprofessor på olika universitet i Europa och USA. Sellman var professor på Tandläkarhögskolan i Malmö 1949-64 och rektor där 1949-55 och 1958-64 samt styrelseledamot av Statens medicinska forskningsråd 1955-58. Welin var professor på MAS i röntgendiagnostik 1957-70.

Från skolans värld kom - förutom tidigare nämnda representanter för Tekniska läroverket - Asger Bjerre, rektor på Sofielundsskolan, fil dr Wilhelm Bladin (president 1937-38), rektor vid Enskilda latin- och realläroverket i Malmö 1917-26 och civilekonom Gunnar Gaddén, VD för Hermods korrespondensinstitut 1956-66.

Rättsväsendet representerades först och främst av tidigare nämnde hovrättspresidenten Björn Kjellin och hans föregångare på posten 1941-58 jur hedersdoktor Ivar Wieslander, borgmästaren i Malmö 1941-65 jur kand Thomas Munck af Rosenschöld (president 1948-49), rådmännen Göte

Liedholm och Gustaf Stenmarck samt advokaten Bo Pfannenstill (president 1949-50). Den senare är klubbens mest meriterade Rotarian som styrelseledamot vår nuvarande högt respekterade hedersledamot tekn lic Kjell Magnusson. Pfannenstill var ledamot av Nordiska Rotaryrådet 1956-58, Svenska Rotaryrådet 1956-59 och guvernör 1956-57.

Ålder- och medlemsstrukturen hade följande utseende:

Ålder		Medlemstid	
-40	2	-5	28
41-50	11	6-10	13
51-60	44	11-15	20
61-70	19	16-20	14
71-	18	21-30	15
		31-	4

Genomsnittsåldern låg kring 58 år och medlemstiden igenomsnitt kring 12 år.

Det hade naturligtvis varit motiverat att presentera fler av klubbens medlemmar 1960-61, men utrymmet tillåter tyvärr inte detta. Vi kan dock konstatera att dåtidens medlemmar verkligen representerade de mest framträdande männen (kvinnor var då inte accepterade som medlemmar) i dåtidens Malmö. En "kvalitetsnivå" som vi i dagens samhällsklimat har svårt att leva upp till.

Malmö i september 2010

Sven Olof Arlebäck - Fil dr och medlem sedan 1979